

FOI Vet

FOI Veteranförening – förening för seniorer från FOA, FFA, FOI

Verksamhetsberättelse, år 2021
30:e årgången

Innehåll

Styrelse.....	2
Revisorer.....	3
Valberedning.....	3
Samverkan med och stöd från FOI.....	3
Årsmötet 2021.....	3
Årsmötets riktlinjer för styrelsens arbete 2021/2022.....	3
FOI Vet:s hemsida.....	4
Seminarieprogrammet.....	4
Studiebesöksprogrammet.....	10
FOI Vet:s verksamhet i Umeå.....	12
FOI Vet:s verksamhet i Linköping.....	12
Luncherna.....	13
Medlemmar och medlemsavgifter.....	13
Föreningens ekonomi.....	14

Verksamhetsberättelse 2021

Styrelsen för FOI Veteranförening, får härmed avge följande berättelse över verksamheten under kalenderåret 2021, föreningens trettioförsta verksamhetsår.

Styrelse

Veteranföreningens styrelse har efter årsmötet den 11 mars 2021 haft följande ledamöter:

Namn	Vald t.o.m.	Befattning (se även nedan)
Ulla Backlund	Årsmötet 2022	Ordförande och Matrikelansvarig
Olof Hjelm	Årsmötet 2023	Vice ordförande
Björn Backström	Årsmötet 2023	Hemsidesansvarig och lunchvärd
Bernt Öström	Årsmötet 2023	Studiebesöksgruppen
Anita Linell	Årsmötet 2023	Sekreterare
Bo Tarras – Wahlberg	Årsmötet 2023	
Per Ånäs	Årsmötet 2022	
Ola Listh	Årsmötet 2022	Kassör
Elisabeth André Turlind	Årsmötet 2022	Seminariegruppen
Tommy Öberg	Årsmötet 2022	
Steven Savage, Linköping		Kontaktperson Linköping
Anders Norqvist, Umeå		Kontaktperson Umeå

Den styrelse som valdes 2021 hade sju protokollförda sammanträden under 2021 och planeras ha två till under 2022. Utöver detta hade den styrelse som valdes 2020 två sammanträden under 2021.

Styrelsen har inom sig bildat följande arbetsgrupper (sammankallande nämns först):

Studiebesöksgrupp: Bernt Öström, Per Ånäs och Tommy Öberg.

Medlemsvärvningsgrupp: Ulla Backlund, Bo Tarras-Wahlberg och Ola Listh.

Seminariegrupp: Elisabeth André Turlind, Anita Linell, Bo Tarras-Wahlberg och Olof Hjelm.

Hemsidegrupp: Anita Linell, Bo Tarras-Wahlberg, Björn Backström och Elisabeth André Turlind

Kontakten mellan styrelsen och FOI Vet-gruppen i Umeå sker regelbundet och av respektive sakansvarig i styrelsen. I Umeå är Anders Norqvist/Margareta Marklund kontaktpersoner och i Linköping Steven Savage. Anders Norqvist och Steven Savage adjungerades till styrelsen.

Revisorer

På årsmötet valdes Miroslav Vana och Steven Savage och det beslöts att styrelsen ska utse en revisorssuppleant. Styrelsen bedömde dock senare att någon revisorssuppleant inte behövde utses.

Valberedning

Till valberedning valde årsmötet Leif Lundgren, Göran Stensson och Irene Hållas Norling med Leif Lundgren som sammankallande.

Samverkan med och stöd från FOI

I likhet med tidigare år har FOI bidragit med värdefullt stöd omfattande såväl ekonomiskt stöd som tillgång till lokaler, konferensvärdskap och utrustning. Som framgår av den ekonomiska redovisningen är verksamhetsbidraget från FOI den helt dominerande inkomstkällan för FOI Vet. FOI Forskningsstöd har bidragit med att ge föreningen möjlighet att utnyttja Personalenheten, Repro och DC:s tjänster. Utöver det har IT-enheten gett föreningen stöd i video-uppkopplingar till Umeå, vid de seminarier som arrangerats varje månad, vilket bidragit till att de har kunnat delta vid varje seminarietillfälle under året. Utan detta stöd från FOI och nämnda enheters tillmötesgående och tjänstvillighet hade föreningens verksamhet inte kunnat bedrivas på samma sätt som nu.

En annan viktig samverkan med FOI är GD:s traditionella föredrag för FOI Veteranförening i samband med julkaffet. Vidare har föreningen fått stöd under året med att anslå inbjudan till de seminarier som har arrangerats.

Årsmötet 2021

FOI Veteranförenings årsmöte 2021 ägde rum via videolänk. Styrelsens verksamhetsberättelse, inklusive resultat- och balansräkning, godkändes av årsmötet. Enligt revisorernas förslag beviljades styrelsen ansvarsfrihet för år 2020.

Därefter följde ett seminarium av Oscar Almén och Johan Englund, forskare vid FOI, kring deras forskningsrapport ”Kartläggning av kinesiska bolagsförvärv i Sverige”.

Årsmötets riktlinjer för styrelsens arbete 2021/2022

På årsmötet den 11 mars 2021 beslöts följande riktlinjer för styrelsens kommande arbete. Riktlinjerna beskrivs nedan med kommentarer om vad som genomförts under perioden 2021/2022.

- Slutföra arbetet med att ta fram en ny hemsida för FOI Vet.
 - Arbetet genomfört och hemsidan finns nu tillgänglig på foi-vet.com.
- Ökad satsning på information till medlemmarna via internet.
 - All information till medlemmarna går nu via e-mail och den nya hemsidan.
- Stärka kontakterna med medlemsgrupperna i Umeå och Linköping.
 - Kontaktpersoner i respektive grupp är utsedda och planer fanns att besöka FOI Linköping under året. Tyvärr fick detta besök ställas in på grund av Coronapandemin.
- Löpande genomföra studiebesök och seminarier för våra medlemmar under året.
 - Trots Coronapandemin har vi genomfört tre studiebesök och samtliga seminarier.

- Anordna luncher regelbundet för våra medlemmar
 - Har enbart kunnat genomföras ett fåtal gånger på grund av Coronapandemin.

Samtliga punkter ovan behandlas senare i denna verksamhetsberättelse under egna rubriker.

FOI Vet:s hemsida

Arbetet med hemsidan fortsätter med hjälp av fyra redaktörer i styrelsen.

Seminarieprogrammet

FOI VET:s seminarieprogram omfattar främst föreläsningar och seminarier kring aktuell forskning, studier och utredningsverksamhet med anknytning till totalförsvaret. Under 2021 har följande arrangemang genomförts.

Kartläggning av kinesiska bolagsförvärv i Sverige

Efter årsmötet den 11 mars 2021 höll Oscar Almén och Johan Englund, forskare vid FOI, ett seminarium kring sin forskningsrapport Kartläggning av kinesiska bolagsförvärv i Sverige. Jerker Hellström, som inte längre arbetar på FOI, var projektledare för rapporten.

Studien beställdes 2019 av UD och den beskriver vilka bolagsförvärv, vilka områden och i vilken omfattning Kina har förvärvat bolag i Sverige samt motiv och metoder för detta. Sedan 2002 har 51 majoritetsförvärv och 14 minoritetsförvärv ägt rum i Sverige. De flesta förvärven har ägt rum efter 2014 med en topp under 2017.

Enligt Bolagsregistret har mer än 1000 bolag och ett hundratal dotterbolag i Sverige en kinesisk huvudman. Häri ingår dock många restauranger. C: a 2–3% av alla investeringar som görs i Sverige kommer från Kina. Ett färskt exempel är investeringar i NEVS, mindre företag inom hälsa och bioteknologi, elektronik samt vindkraftparker.

Kinas motiv för sitt förvärv är att skaffa högteknologisk expertis, avancera i globala världs kedjor, stärka innovativ förmåga, bygga varumärkens marknad eller koppla an till leverantörskedjor. Metoderna Kina använder sig av är företagsförvärv, forskningssamarbete, bidra med riskkapital, skaffa patent eller rent av olagligt industrispionage.

Kina har flera strategier som bland annat återfinns i 5-årsplaner och nationella planer för vetenskap- och teknologiutveckling.

De områden där de flesta förvärven genomförts är industriell produktion och maskiner, hälsa och bioteknik, ICT (information- och kommunikationsteknologi), elektronik och fordonsindustri.

Exempel på stora förvärv som Kina gjort i världen:

AB Volvo	ca 32 000 Mkr	2018
Spotify	ca 21 000 Mkr	2019
Volvo Cars	ca 18 300 Mkr	2010
NEVS	ca 18 000 Mkr	2019

Seminarieret hölls via Zoom och det var ett 20-tal deltagare i det intressanta seminarieret.

Glöm pandemin eller hur förbereder vi oss för nästa kris?

Den 7 april höll forskningsledaren Pär Eriksson ett seminarium där han dels definierade ordet kris, dels talade om att tänka bortom dagens pandemi och i stället fokusera på hur vi på ett flexibelt sätt kan förbereda oss för kommande krissituationer, vilka ej kommer likna de som redan ägt rum samt även behovet av en övergripande analyskapacitet på central nivå.

Tidigare upplevda händelser som finanskrisen, översvämningar, skogsbränder, tsunamin, askmoln, 11 september mm var på olika sätt begränsade i tid och rum, men pandemin har drabbat stor del av samhället, slagit åt alla håll i världen och dessutom har den en inte bestämd sluttidpunkt.

Enligt Pär är definitionen av en kris en händelse med ett skeende som man inte tänkt sig eller på något sätt har förberett sig på. Nästa kris blir inte en kopia av pandemin; kanske en farsot som det inte finns någon bot för eller en solstorm som slår ut samhället.

Anpassningsförmågan är en nyckelkomponent. Under pandemin finns exempel på anpassning som till exempel hos sjukvården medan lokaltrafiken i Stockholm inte alls var flexibel och inte kunde anpassa sig. För att kunna anpassa sig krävs ett mindset och en förmåga att vid behov agera utanför gängse ramar. Det behöver finnas en verksamhet som fungerar väl i normalläget och som har marginaler att spela med.

Kostnaden för anpassning blir högre ju sämre förberedda vi är. Det behövs tydliga strukturer och resurser. ”Planering är allt, planer är inget”. Vilka verksamheter lyckades anpassa sig och varför? Svaren är viktig information inför uppbyggnaden av ett nytt civilt försvar.

Hur är rollfördelningen i kris mellan regeringen och myndigheterna? Regeringskansliet bereder ärenden och regeringen ger uppdrag med grund i de underlag som de får från myndigheterna. Myndigheterna ger underlag som svar på de uppdrag de får från regeringen/Regeringskansliet. Även om detta fungerar väl i normalläge, där processerna kan få ta den tid som behövs, riskerar de att bli självreproducerande i en kris där det i stället skulle kunna behövas ett snabbt nytänk med ett helhetsperspektiv. En viktig fråga är därför var och hur krishanteringen i kriser av den sektorsövergripande och allomfattande karaktär som pandemin har ska hållas samman. Ska det ligga i stuprören i sektorerna? Hos någon form av krisledande myndighet? Hos regering och regeringskansli? Oavsett var, så behöver det där finnas tillgång till en kvalificerad analyskapacitet, med tid och förmåga att se runt hörnet, men som också har tillåtelse att tänka utanför boxen.

Seminarieret hölls via Zoom och det var 26 deltagare som lyssnade till det intressanta seminarieret och som vetgirigt ställde en mängd frågor.

Ett trovärdigt Totalförsvar

Den 4 maj höll brigadgeneralen Anders Carell ett mycket intressant seminarium om dåvarande och nuvarande försvarsbeslut. Anders Carell började med att översiktligt beskriva försvarsbesluten, med olika fokus, från början av 1990-talet.

FB92 (1992–1995), Invasionsförsvar, försvara hela landet.

FB96 (1996–1999), Anpassningsförsvar, möjliggöra neutralitet.

FB00 (2000–2004), Insatsförsvar.

FB04 (2004–2008), Internationella insatser.

FB09 (2009–2014), Solidaritetsdeklarationen, tillsammans med andra, ej neutralt.
 FB15 (2015–2019), Nationellt fokus, samarbete fördjupas, värnplikten återinförs.
 FB20 (2020–2025). Väpnat angrepp ej uteslutet, bredare hotbild, nordiska allianser.

Det nu liggande försvarsbeslutet, FB20, innebär skydd mot en bredare hotbild som till exempel cyberhotet, ökat försvarsanslag och en avsevärd ökning av det civila försvaret. Ökningen av antalet stridskrafter, materiel och personal är markant; dock är kvantiteterna ej i närheten av det tidigare, gamla invasionsförsvaret. En kontrollstation är utsatt till 2023.

Kungliga krigsvetenskapsakademin (KKrVa), där Anders Carell är en engagerad medlem, kommer inom ramen för pågående projekt SES (säkerheten i Europa-svenskt perspektiv) att ge sin syn på hur totalförsvaret bör fortsätta utvecklas mot 2030–35. KKrVa menar bl. a att Försvarsmakten kommer behöva hantera ett brett krisspektrum som sträcker sig från samhällskriser och internationella kriser till väpnat försvar av Sverige och Europas nordvästra flank. Det behövs en robusthet i systemen, samordning mellan FM och det civila samhället, fördjupat samarbete med andra länder och organisationer och en stor förstärkning av hela personalstyrkan i Totalförsvaret samt inte minst en ökning av förmågan att ”vara på rätt plats i rätt tid”.

Inte minst behövs det mycket stora krafttag för att bygga upp det civila försvaret igen. Planeringen måste utgå från ett militärt angrepp, näringslivet måste ta ett större ansvar, ansvarsfördelningen måste förtydligas mellan de ingående myndigheterna, civilförsvarsplikt och beredskapspoliser bör återinföras m.m.

Utbildning och övning är en avgörande faktor. Vidare krävs en insikt om att kvalitet och kvantitet ej är utbytbara – det krävs både kvalitet och tillräcklig kvantitet för att erhålla en grundläggande försvarsförmåga.

Seminarieret hölls via Zoom och det var drygt 20 personer som deltog i det innehållsrika seminarieret.

Cybersäkerhet

Forskningsingenjören David Lindahl, FOI, höll den 8 september ett synnerligen spännande seminarium om cybersäkerhet. Det finns ingen klar definition av ordet cyber, men man kan säga att det är allt som har att göra med datorer. Cybersäkerhet innebär att skydda datorsystem och dess information från datorangrepp. USA definierar det som ett cyberangrepp om man slår ut datorer med en bomb; vi tycker att det ska vara ett angrepp med en dator för att definieras som cyberangrepp. Ett cyberangrepp ändrar och kan introducera nya program till datorn och skadan utlösas senare i tiden. Som en jämförelse kan nämnas att redan under andra världskriget skedde dolda angrepp mot tex motorer, vilka efter en tid slutade fungera.

Cyberangrepp har unika aspekter: de är färskvara, kräver ofta speciella omständigheter, effekten är skild från angreppet både i tid och rum, de är autonoma vapen och målet sätter gränser för vad som kan göras.

Målet för angriparen kan vara att hämta information ur systemet, ändra systemets beteende, använda systemet eller förstöra systemet. Försvararens mål är att se till att systemen inte ändras och att informationen i dem inte röjs, ändras eller blir oåtkomliga.

Noterbart är att hitintills har inget dödsfall pga cyberangrepp dokumenterats.

Aktörer kan vara enskilda individer (ofta sammanlänkande och med helpdesk), hacktivisterna (politiskt motiverade som vill ha uppmärksamhet), spioner (underrättelseorganisationer eller privata organisationer), terrorister (men huvudsakligen för att tjäna pengar genom brott. Terroråd är svåra att utföra via cyber), organiserad brottslighet eller stater (som uppmanar hacktivisterna).

Statsmakter kan utföra cyberangrepp för politisk vinning och typiska operationer är underrättelser, sabotage och påverkansoperationer. Det kan vara stor spridning i deras kompetens, vilja och resurser och cyberangreppet kan vara geografiskt begränsat, se ut som en olyckshändelse eller utföras på speciellt sårbara mål.

I fredstid sker spionage och underrättelseinhämtning. Enligt vissa källor är det nu en terrorbalans i cyberangrepp mellan USA och Ryssland. Händelser i känslig infrastruktur i Iran, Israel och Ukraina kan härledas till cyberangrepp.

I ett skymningsläge mellan stater kan cyberangrepp ske öppet mot myndigheters webbplats, dolt mot influencers, öppet/dolt mot media samt mot kommunikation och infrastruktur.

Ännu så länge finns det inget cyberangrepp dokumenterat på stridande förband, det vill säga i en krigssituation där förbandet är i fält.

Det var drygt 20 intresserade deltagare på seminariet, vilket genomfördes via Zoom.

Genvägen till myggforskning

Laboratorn vid FOI i Umeå, Göran Bucht, höll den 12 oktober ett intressant seminarium med titeln "Genvägen till myggforskning". Myggor är absolut de farligaste djur vi känner till då de dödar flest antal människor och djur på jorden. Som exempel på de dödligaste sjukdomarna kan nämnas malaria, denguefeber, gula febern och chikungunya. Cirka ½ - 1 miljard människor insjuknar varje år i sjukdomar som överförs via myggor och ca 1 miljon avlider årligen.

I Sverige känner man till ca 50 olika arter av stickmyggor. Göran beskrev hur insamling och DNA-analys av myggor går till. Identifieringen av myggorna skedde genom genetisk barcoding och internationell jämförelse.

2013 uppstod en epidemi i trakten av Lövånger. Nästan 200 bekräftade människor insjuknade med kraftig värk i händer och fötter, samt fullt av små utslag över hela kroppen. Den troliga orsaken var att de smittats av sindbisvirus vilket orsakar Ockelbosjukan. Detta bekräftades senare genom antikroppsanalyser. Göran och tre andra forskare for till platsen och samlade in 1 800 myggor vilka analyserades i provrör (pooler) innehållande olika antal myggor från insamlingen. Dessa pooler innehöll 1, 10, 100 och 1000 myggor per provrör ur insamlingen. Efter analyser av prover; först

provet innehållande 1000 myggor ner till provrören innehållande enstaka myggor kunde en (1) infekterad mygga hittas.

En fråga som uppstod var, hur kom viruset till Sverige? Var det via flyttfåglarna som bar viruset, eller genom övervintrande myggäggs som senare under våren utvecklades till infekterade larver (och slutligen infekterade stickmyggor)? För att svara på frågan fångades 2000 mygglarver in och analyserades. Svaret kan vara att både flyttfåglar och larver orsakar lokala epidemier. Internationella studier har visat att myggäggen kan ligga (latent) i marken upp till ca 5–7 år innan de kläcks och virus kan därefter spridas vidare av myggen. Myggägg tål även infrysning vilket vi kan se som mygglarver i diken och vattenpölar på våren.

Följande slutsatser kan dras:

- Myggburna infektioner förekommer i norra Sverige.
- Sjukdomarna är underdiagnostiserade.
- Sindbisvirus (SINV) orsakar Ockelbo-sjukan och ger patienter långvariga kliniska symptom.
- Inkoovirus är ett mycket vanligt myggburet virus i norra Sverige, men hur det påverkar folkhälsan och är fortfarande inte känt.
- Våra resultat tyder på att lokala myggvektorer kan stödja transovarial (nedärvd) överföring av SINV och INKV.

Det var drygt 20 deltagare på seminariet; i Umeå, Kista samt via Skype.

Sveriges internationella samarbeten

Den 11 november höll departementsrådet Johan Lagerlöf på Försvarsdepartementet ett seminarium om Sveriges internationella samarbeten. Johan började med att berätta om de stora linjerna i den nu lagda Totalförsvarspropositionen 2021–2025, där det står att det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde och i Europa har försämrats över tid och att det inte är uteslutet att militära maktmedel eller hot om sådana kan komma att användas mot Sverige. Totalförsvarets förmåga behöver därför förstärkas. Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast. Sverige är inte med i någon militär allians, men nationella försvarssatsningar och internationella samarbeten är de två benen i den svenska försvarspolitik.

I Sveriges närområde finns stor närvaro av militära styrkor och militär aktivitet. Den säkerhetspolitiska försämringen i närområdet är en följd av Ryssland agerande och Ryssland har brutit mot den europeiska säkerhetsordningen och visat sig vara berett att använda militära medel för att uppnå politiska mål.

Exempel på samarbetsområden inom internationellt försvarssamarbete kan vara dialog, kommunikation, interoperabilitet som övningar, förmågeutveckling och scenariobaserade diskussioner samt internationella insatser, operativt samarbete och materiel- och forskningsamarbete.

Inriktningen i försvarsbeslutet är att fördjupa Sveriges bi- och multilaterala försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten, inklusive att Sverige kan ge och ta emot militärt och civilt stöd. Prioriterat är fördjupning av försvarssamarbetet med Finland, inklusive gemensam operationsplanering med Finland. Dessutom uttrycks ambitionen att samordna operationsplanering med Danmark, Norge, Storbritannien, USA och Nato.

Det nordiska försvarssamarbetet bör utvecklas till att omfatta samarbete i situationer bortom fredstid. Samarbetet med Danmark, Norge, Finland, Tyskland, Polen och Storbritannien ska utökas och partnerskap med Nato ska utvecklas. Sveriges aktiva engagemang och deltagande i internationella militära insatser bör fortsätta.

Ett värdlandsstöd (Host Nation Support-avtal) med Nato är i kraft sedan 2016. Detta avtal reglerar bl.a. juridiska och finansiella aspekter av att ge och ta emot militärt stöd, förenklar övningssamarbete och kan användas i situationer från fred till krig. Avtalet bygger på frivillighet och blir bara tillämpat i de fall Nato genomför verksamhet i Sverige på inbjudan av Sverige som värdnation.

Den politiska inriktningen implementeras till exempel genom att det i september 2020 undertecknades en avsiktsförklaring om fördjupat operativt försvarssamarbete på Nordkalotten mellan Finland, Norge och Sverige. Det senaste tillskottet är en trilateral avsiktsförklaring mellan Danmark, Norge och Sverige med fokus på vår gemensamma geografi västerut. Förutom nordiskt samarbete, står EU, den bilaterala relationen med USA och den brittiskeledda *Joint Expeditionary Force* högt på den försvarspolitiska agendan.

I tillägg till de mer operativa samarbetena har Sverige bilaterala samförståndsavtal om materiel, forskning och utveckling med ett 30-tal länder.

Det var drygt 30 deltagare i det intressanta seminariet; fördelade på Kista, Umeå och Skype.

GD FOI Jens Mattsons seminarium

FOI:s GD Jens Mattsson och den nya överdirektören Lena Nyberg kom till FOI Vet den 14 december. Lena började med att presentera sig och därefter vidtog GD:s presentation av var FOI står i dag och vilka utmaningar som väntar runt hörnet. Jens berättade att FOI måste expandera och det fort om alla beställningar, främst från Försvarsmakten, skulle kunna infrias. Under det gångna året har FOI ökat med 30 individer, vilket är mindre än hälften av behovet. Det är hårt konkurrens om relevant kompetens, men FOI klättrar snabbt på listan över attraktiva arbetsgivare.

GD presenterade organisationen och betonade att den nuvarande styrelsen var mycket intresserad av forskning och dess resultat. För att bemöta framtida krav på totalförsvaret måste FOI förändras med avseende på arbetssätt, struktur och kunskapsutveckling.

FOI:s vision ligger dock fast: FOI forskar för en säkrare värld.

Den nya verksamhetsidén lyder:

FOI är kunskapsbärare och expertstöd inom försvar och säkerhet.

- **Vi skapar, värnar och förmedlar relevant och integritetskritisk kunskap.**

- **Vi stärker Sveriges säkerhet nu och i framtiden.**

Integritetsforskning är endast tillgänglig genom egen forskning och utveckling och tillgången till sådan kunskap är en förutsättning för nationellt självständigt beslutande.

GD pekade på den stora skillnaden på finansiering och koordinering för forskning för det militära respektive det civila försvaret men även den stora efterfrågan av kunskap på bägge delarna. Jens informerade om att det tas fram en gemensam FOU-strategi med Försvarmakten, FMV och Försvarshögskolan.

Slutligen visade GD på exempel på egeninitierad forskning; ”Juridisk motståndskraft mot antagonistiska hot i framtiden” och ”Zerg; svärmande drönare”.

C: a 35 personer i Kista, Umeå och via Skype deltog och fick höra senast nytt inom FOI.

Studiebesöksprogrammet

Inom Studiebesöksprogrammet ordnas främst studiebesök och guidade visningar vid intressanta objekt inom Totalförsvaret. Som allt annat påverkades basprogrammet av pandemin. Under första hälften av 2021 anordnades inga studiebesök. På hösten kunde verksamheten återstarta och nedanstående tre arrangemang genomfördes.

Stadsvandring i Gamla Stan

Den 2 september genomförde föreningen en stadsvandring i Gamla Stan och på nedre Norrmalm. Vandringen tog ca 2 timmar och 16 medlemmar deltog.

Temat var Klassicismen - arkitektur och stadsbyggnad under 300 år. Vi fick en översiktlig inblick i vad som kännetecknar olika byggnadsstilar som barock, renässans, nyklassicism etc. Avsikten var att ge en fördjupad kunskap i stadens arkitektur och stadsplanering från 1600- till 1800-talet. Guide var byggnadsantikvarie Eva Larsson från Stockholms Stadsmuseum och hon var mycket kunnig. Under vandringen fick vi en inblick hur makt och pengar formade Stockholm från vasarnas renässans via stormaktstiden till 1800-talets eklektiska fasaddekorationer i industrialismens era.

Vandringen gav också ökad kunskap om en rad intressanta byggnaders bakgrund och historia. Bland annat fick vi veta att det redan innan slottsbranden fanns långtgående planer att successivt riva och bygga om slottet och att såväl Tessin som andra arkitekter hade ritningar färdiga som förslag. Sannolikt hade således slottet i dag i stort sett varit sig likt även utan slottsbranden. Flera av byggnaderna i Gamla Stan är mer eller mindre kopior av byggnader i andra städer i Europa. Det vackra renässanshuset vid Mynttorget är exempelvis en 1800-tals kopia av ett hus i Florens från 1300-talet.

Uppförandet av Riksdagshuset föregicks av en arkitektävling där ett annat förslag var nära att vinna. Således var det nära att vi i stället fått en byggnad som varit en mindre variant av Capitolium i Washington.

Studiebesök vid Flygvapenmuseum i Linköping

Den 22 september mötte ett sextontal veteraner upp vid Flygvapenmuseum i Linköping. Deltagarna kom både från Linköping och Stockholm. Ämnet för dagen var flygburen signalspaning. Förmiddagen ägnades åt att, under ledning av en av museets guider, studera den DC3: a som så tragiskt sköts ned, på internationellt vatten, över Östersjön 1952 av en sovjetisk MIG15. Flygplanet var helt försvunnet tills det hittades av en privat expedition 2003. Vraket och upphittade personliga ägodelar, såsom vigselring och plånbok, gav en ruskig bild av historien. Av de åtta i besättningen återfanns kvarlevorna av fyra personer. De övrigas öde är okänt och många spekulationer har funnits ifall de omkom vid nerskjutningen eller överlevde och togs till fånga.

Vi fick också en översikt över det kalla krigets försvar. Bland annat fick vi en exposé över den svenska flygplansutvecklingen. Där fick vi reda på att A32 Lanser var tänkt att bära de kärnvapen som försvaret övervägde att utveckla. Därefter åts lunch i museets restaurang under utväxlande av gamla FOA/FOI-minnen.

Efter lunch vidtog besök på den Caravelle som under det kalla kriget gjorde regelbundna signalspaningsflygningar över Östersjön. Det var ett civilt passagerarplan som inretts med mottagare, spektrumanalysatorer, registreringsutrustning m.m. för signalspaning. Den rönkte inte lika tragiskt öde som DC3:an utan kunde visas hel med utrustningen ombord. Vid signalspaningsarbetet satt de fyra operatörer tvärs flygriktningen och arbetade med den avancerade tekniska utrustningen. Guiden, vars far hade jobbat ombord, berättade inspirerat om planets utrustning och flygningar.

När vi skiljdes åt för att gå till bilar och busshållplatser landade den Gulfstream IV som numera används vid signalspaning, vilket gav en känsla av att vi hade fått inblick i en alltjämt pågående verksamhet.

Studiebesök hos Pythagoras industrimuseum i Norrtälje

Tisdagen den 26 oktober besökte tio veteraner ur FOI samt en veteran ur FMV Pythagoras industrimuseum i Norrtälje. Vi fick utmärkt guidning av museichefen själv; Erika Grann.

Pythagoras är en genuin fabriksmiljö från förra seklets början. Miljön är oförändrad sedan siste arbetaren lämnade fabriken någon gång under 1960-talet. Här tillverkades olika verktygsmaskiner men framför allt tändkulemotorer, vilket företaget kom att bli känt för (Fram och Drott). Fabriken står kvar i nästan orört skick. Hela produktionslinjen finns kvar: från kontoret med ritningar och andra arkivalier till maskinhallen med motorer och maskiner.

Den gamla fabriken utgör idag ett levande museum. Fortfarande snurrar svarvar och fräsmaskiner, smattrar remtransmissionen i taket och dunkar tändkulemotorerna i fabrikshallen. Man håller fortfarande ett stort reservdelslager, men inget är längre till salu. För tio år sedan lyckades dock ett antal gamla volontärer sätta ihop en komplett motor av bara reservdelar.

På kontoret, som rymmer ritkontor, affärskontor och ett eget rum för direktören, såg det ut som om personalen bara gått på lunch. Här finns ritningar, affärskorrespondens, fakturor, kassaböcker, styrelseprotokoll, stämpelkort, reklamlblad på alla världens språk, mm. Här står även kvar det uppskurna kassaskåp som en inbrottstjuv länsade på kaffekassan. Några andra pengar fanns nämligen inte eftersom företags direktör efter ett antal konkurser rymt till Afrika med hela lönekassan.

Arbetarbostaden som också finns kvar var vaktmästarens och hans familjs bostad ända in till slutet för Pythagoras på 1970-talet. Den har en ganska typisk 40- eller 50-tals standard.

Efter vår rundvandring intogs kaffe och tilltugg i den gamla smedjan som nu omvandlats till kafé. Där berättade guiden mer om fabriken historia. Stort tack till henne liksom till de eldsjälarna i Pythagoras Vänner som såg till att denna ovärderliga miljö bevarades när ägaren Diös ville riva och bygga sextio lägenheter på 1980-talet.

FOI Vet:s verksamhet i Umeå 2021

Veteranförningens medlemmar i Umeåområdet är en grupp som genomför viss egen verksamhet. Medlemsantalet i december 2021 var 54. Anders Norqvist, med bistånd av Margareta Marklund, har varit kontaktperson till veteranförningens styrelse i Stockholm under året. Anders har också varit adjungerad till styrelsen och medverkat vid några tillfällen.

Året har i likhet med stora delar av förra året präglats av pandemin. De seminarier som givits via videolänk har annonserats och kunnat följas av våra medlemmar. Dock oklart hur många som varit med vid de olika seminarierna.

När väl seminarierna i "hybridform" återupptogs så var uppslutningen fysiskt vid Umeå-avdelningen ungefär som före pandemin, dvs i båda de aktuella seminarierna 13 personer. Särskilt positivt var det att ett av seminarierna av FOI Vet-medlemmen Göran Bucht, med titeln "Genvägen till myggforskning", kunde sändas från Umeå. Ett första steg var uppnått för "avdelningsövergripande verksamhet" även på veterannivå.

I samband med återupptagandet av fysiska seminarier så kunde också den sociala samvaro, inklusive kaffe och ett wienerbröd, som brukar ske i samband med dessa fortsätta. Mycket uppskattat av våra medlemmar.

Vad som i övrigt kunnat noteras är att FOI har införskaffat ett nytt videosystem som bidragit till en rejäl kvalitetshöjning av både bild- och ljudkvalitet; något som ytterligare har bidragit till njutbara seminarier av väldigt kompetenta personer.

FOI Vet:s verksamhet i Linköping

Veteranförningens medlemmar i Linköpingsområdet är en relativt liten med snabbväxande grupp. Pga Corona pandemin har inga sociala aktiviteter kunnat planeras eller genomföras men planer finns för att arrangera gemensamma luncher under 2022.

Ett möte har hållits med personalchefen i Linköping i syfte att öka kännedom om föreningens verksamhet bland nuvarande och pensionerade anställda.

Steven Savage har varit kontaktperson i Linköping under året.

Luncherna

Luncherna återupptogs under hösten efter att pandemin tonat ner. Under pandemin beslöt vårt ordinarie lunchställe M/S Segelkronan att sluta med luncher annat än för abonnemang med minst femton gäster. Normalt är det sällan så många lunchgäster från vetetranföreningen.

Oktoberlunchen genomfördes dock på M/S Segelkronan eftersom vi lyckades bli tillräckligt många genom att hela styrelsen ställde upp för att avtacka tidigare styrelse, långt om länge. Novemberlunchen med sex deltagare hölls på restaurang Artilleriet i Armémuseum. Ljudnivån var tyvärr för hög för meningsfulla samtal, varför sökande efter nytt alternativ startade.

Medlemmar och medlemsavgifter

Årsmötet fastställde oförändrad medlemsavgift, d.v.s. en inträdesavgift på 300 kronor.

Den 31 december 2021 hade föreningen 247 medlemmar.

Geografiskt fördelar sig medlemmarna inom följande verksamhetsorter.

Stockholm	176
Umeå	54
Linköping	17

Nya medlemmar 2021:

12 nya medlemmar har tillkommit under året:

Lars Lindberg, Stockholm
 Pia Ahrnstedt Saari, Stockholm
 Peter Henström, Stockholm
 Nils Olof Bromée, Stockholm
 Leif KG Persson, Stockholm
 Lars Hägglund, Umeå
 Ove Steinvall, Linköping
 Lennart Bosser, Stockholm
 Stan Zyra, Linköping
 Göran Bolander, Linköping
 Rolf Persson, Linköping
 Sten E Nyholm, Stockholm

Medlemmar som lämnat FOI Vet 2021:

6 medlemmar har avlidit under året.

Sven Hasselrot, Stockholm
 Verner Bogren; Stockholm
 Börje Gustavsson (avled 2016), Stockholm
 Hans Albrektson, Stockholm
 Göran Franzén, Stockholm
 Erik Dahlgren, Umeå

Medlemshistorik, 5 senaste åren:

2021-12-31: 247 medlemmar
2020-12-31: 241 medlemmar
2019-12-31: 243 medlemmar
2018-12-31: 243 medlemmar
2017-12-31: 248 medlemmar

Föreningens ekonomi

Föreningens ekonomi är fortsatt mycket god. Efter ett mindre underskott 2020 om knappt tre tusen kronor beslöt föreningen för 2021 att anta en budget med ett planerat överskott om 3 100 kronor.

Resultatet blev dock ett mycket stort överskott om 18 357,82 kronor.

Coronapandemin har liksom under år 2020 satt stopp för nästan all verksamhet. Under fjolåret undveks ett stort överskott genom att föreningen använde budgeterade medel för en professionell uppdatering av sin hemsida samt inskaffande av det digitala mötessystemet Zoom för att fortsatt kunna genomföra seminarier och ha kontakt med sina medlemmar. Styrelsen har haft ett flertal studiebesök planerade för genomförande under våren och hösten 2021. Vårens planerade studiebesök tvingades inställas på grund av pandemin. När hösten kom och det såg ut som att pandemin var på upphällning beslöts att genomföra tre planerade studiebesök. Medlemmarna har dock varit tveksamma till att fysiskt träffas och aktiviteterna har samlat ungefär hälften så många deltagare som brukligt. Detsamma gällde också julkaffet med GD i december.

Glädjande är att 12 nya medlemmar inträdde under året mot budgeterade 8. Kanske är detta en effekt av inskaffandet av Zoom och samarbetet med FOI:s IT-enhet som gjort det möjligt för alla med en dator eller en smart mobiltelefon att ta del av våra seminarier utan att behöva besöka FOI:s konferenslokaler.

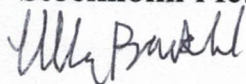
Den allra viktigaste inkomstkällan för föreningen är fortsatt aktivitetsbidraget från FOI. Utan detta bidrag skulle vi inte klara av någon verksamhet utan att ta ut en årlig avgift av medlemmarna. FOI har fortsatt att betala ut stödet till föreningarna under pandemin, trots avsaknad av mycket av den verksamhet som stödet var avsett för. Vi är mycket tacksamma för detta. Det nu stora överskottet ger oss också en möjlighet att senare genomföra det 30-års jubileum som borde genomförts under 2020.

Kostnaden för årsmötet, som budgeterats till 4 000 kronor, uteblev eftersom det genomfördes digitalt. Brevutskick till medlemmarna har enligt årsmötesbeslut upphört, varför kostnaden för trycksaker uppgick till bara 600 kronor. Hemsidan och Zoom-verktyget har under året kostat oss låga 1577 kronor eftersom styrelsens medlemmar gör det mesta av arbetet själva samt att FOI:s Skype-system kunnat utnyttjas för seminarierna. Kostnaderna för seminarier och studiebesök blev, som ovan kommenterats, betydligt lägre än planerat, totalt 2 482 mot budgeterade 8 000 kronor. Handkassan i Umeå har under året avvecklats. Styrelsen använde 1 341 kronor till att avtacka tre tidigare styrelsemedlemmar med presentkort på bokhandeln samt lunch på Segelkronan.

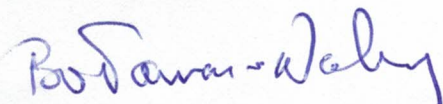
Det egna kapitalet, inkl. årets resultat, uppgår vid årets slut till 62 973 kronor.

Resultat- och balansräkning, samt budget för år 2022, har sänts till medlemmarna separat i god tid före årsmötet. Revisorernas rapport redovisas vid årsmötet.

Stockholm i februari 2022

Ulla Backlund

Bo Tarras-Wahlberg

Ola Listh

Per Ånäs

Anita Linell

Björn Backström

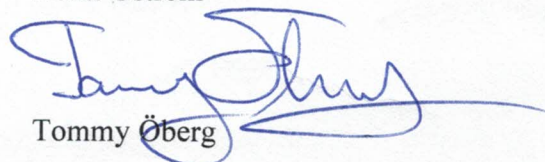
Olof Hjelm

Elisabeth André Turlind

Bernt Öström

Tommy Öberg